

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 52/17
Luksemburg, 16 maja 2017 r.

Opinia 2/15

Umowa o wolnym handlu z Singapurem w swej obecnej formie nie może zostać zawarta przez Unię Europejską działającą samodzielnie

Postanowienia umowy dotyczące inwestycji innych niż bezpośrednio oraz dotyczące rozstrzygania sporów między inwestorami a państwami nie wchodzą w zakres wyłącznej kompetencji Unii, w związku z czym umowa w obecnym stanie nie może zostać zawarta bez udziału państw członkowskich

W dniu 20 września 2013 r. Unia Europejska i Singapur parafowały tekst umowy o wolnym handlu. Stanowi ona jedną z pierwszych dwustronnych umów o wolnym handlu zwanych „umowami nowej generacji”, a mianowicie umowę handlową zawierającą – poza tradycyjnymi postanowieniami dotyczącymi zmniejszenia ceł i barier pozataryfowych w handlu towarami i usługami – również postanowienia dotyczące różnych dziedzin związanych z handlem, tego rodzaju jak ochrona własności intelektualnej, inwestycje, zamówienia publiczne, konkurencja i zrównoważony rozwój.

Komisja zwróciła się do Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o wydanie opinii celem stwierdzenia, czy Unia posiada wyłączną kompetencję do podpisania i zawarcia przewidywanej umowy samodzielnie. Komisja i Parlament podniosły, że ma to miejsce. Rada i rządy państw członkowskich, które przedstawiły uwagi przed Trybunałem¹ podniosły z kolei, że Unia nie może zawrzeć umowy samodzielnie, ponieważ niektóre części umowy należą do kompetencji dzielonych między Unię a państwa członkowskie lub do wyłącznej kompetencji państw członkowskich.

W dzisiejszej opinii Trybunał stwierdził, że opinia dotyczy jedynie kwestii, czy Unia ma kompetencję wyłączną, a nie zgodności treści umowy z prawem Unii, a następnie orzekł, że **umowa o wolnym handlu z Singapurem w swej obecnej formie nie może zostać zawarta przez Unię samodzielnie**, jako że niektóre z przewidywanych postanowień należą do kompetencji dzielonych między Unię a państwa członkowskie. Wynika z tego, że **umowa o wolnym handlu z Singapurem w obecnym stanie może zostać zawarta jedynie przez Unię i państwa członkowskie działające łącznie**.

W szczególności Trybunał stwierdził, że **Unia posiada kompetencję wyłączną** w zakresie obejmującym części umowy dotyczące następujących dziedzin:

- dostęp do rynku Unii i do rynku singapurskiego w odniesieniu do towarów i usług (włącznie z całością usług transportowych²), a także w sektorze zamówień publicznych oraz produkcji energii ze źródeł niekopalnych i zrównoważonych;
- postanowienia w dziedzinie ochrony bezpośrednich inwestycji zagranicznych obywateli Singapuru w Unii (i vice versa);
- postanowienia w dziedzinie praw własności intelektualnej;

¹ Uwagi pisemne zostały przedłożone przez wszystkie państwa członkowskie za wyjątkiem Belgii, Chorwacji, Estonii i Szwecji. Jednakże Belgia wzięła udział w rozprawie i przedstawiła uwagi ustne.

² W zakresie dotyczącym transportu morskiego, transportu kolejowego i transportu drogowego Trybunał stwierdził, że zobowiązania zawarte w przewidywanej umowie mogą wpływać na regulacje Unii, względnie je zmieniać, w związku z czym, zgodnie z art. 3 ust. 2 TFUE, Unia posiada wyłączną kompetencję do zatwierdzania tego rodzaju zobowiązań.

- postanowienia mające na celu zwalczanie działań antykonkurencyjnych oraz ustanowienia ram dla łączenia przedsiębiorstw, monopoli i subsydiów;
- postanowienia w dziedzinie zrównoważonego rozwoju (Trybunał stwierdził, że cel zrównoważonego rozwoju stanowi obecnie integralną część wspólnej polityki handlowej Unii i że przewidywana umowa ma na celu uzależnienie liberalizacji wymiany handlowej od spełnienia warunku poszanowania przez strony zobowiązań międzynarodowych podjętych w dziedzinie ochrony społecznej pracowników i ochrony środowiska);
- zasady dotyczące wymiany informacji i obowiązków notyfikacji, weryfikacji, współpracy, mediacji, przejrzystości i rozstrzygania sporów między stronami, chyba że te postanowienia odnoszą się do dziedziny inwestycji innych niż bezpośrednie.

Ostatecznie, zdaniem Trybunału, **Unia nie posiada kompetencji wyłącznej jedynie w odniesieniu do dwóch części umowy**, a mianowicie w dziedzinie **inwestycji innych niż bezpośrednie** (inwestycje „portfelowe” dokonane bez zamiaru uczestniczenia w zarządzaniu przedsiębiorstwem lub sprawowania nad nim kontroli) oraz w odniesieniu do regulacji **rozstrzygania sporów między inwestorami a państwami**.

W celu uznania kompetencji wyłącznej Unii w dziedzinie inwestycji innych niż bezpośrednie konieczne jest, by zawarcie umowy mogło wpływać na akty Unii lub zmieniać ich zakres. Jako, że nie ma to miejsca, Trybunał doszedł do wniosku, że Unia nie posiada kompetencji wyłącznej. Posiada ona natomiast kompetencje dzielone z państwami członkowskimi. Wniosek ten obejmuje również zasady dotyczące wymiany informacji i obowiązków notyfikacji, weryfikacji, współpracy, mediacji, przejrzystości i rozstrzygania sporów między stronami w odniesieniu do inwestycji innych niż bezpośrednie.

System rozstrzygania sporów między inwestorami a państwami również należy do kompetencji dzielonej między Unię a państwa członkowskie. Tego rodzaju system, który wyłącza spory z kompetencji sądowej państw członkowskich, nie może być bowiem ustanowiony bez ich zgody.

W konsekwencji umowa o wolnym handlu w obecnym stanie może zostać zawarta jedynie przez Unię i państwa członkowskie działające wspólnie.

UWAGA: Państwo członkowskie, Parlament Europejski, Rada lub Komisja mogą uzyskać opinię Trybunału Sprawiedliwości w sprawie zgodności przewidywanej umowy z traktatami lub w sprawie kompetencji do zawarcia takiej umowy. W przypadku negatywnej opinii Trybunału przewidywana umowa nie może wejść w życie, chyba że nastąpi jej zmiana lub rewizja traktatów.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106